

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

nice se nachází další sídliště lidu s MMK v poloze „Čertoryje“ (Kuča – Vokáč – Škrdla 2005, 215–219).

Pod „Čertoryji“. Pravěk. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum

Na úpatí výšinné polohy „Čertoryje“ (viz výše) byl nalezen fragment keramiky a drobná přelomená čepelka pravděpodobně ze SGS. Tyto ojedinelé nálezy lze rámcově datovat do staršího pravěku.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Literatura

Kuča, M., Vokáč, M., Škrdla, P. 2005: Březolupy (okr. Uherské Hradiště), *Přehled výzkumů* 46, 215–219.

Resumé

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). „Pastvisko“. LBK, Mährische bemalte Keramik (?). Oberflächensammlung.

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). Unter „Čertoryje“. Vorgeschichte. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

IVANČICE (k. ú. Budkovice, okr. Brno-venkov)

Pod „Holým kopcem“. MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Na podzim roku 2004 objevil Petr Fiala z Ivančic při terénní prospekci na severozápadním okraji Krumlovského lesa dosud neznámé pravěké sídliště. Lokalita se nachází v jižní části katastru Budkovice na severozápadně exponované pravobřežní terase Rokytné mezi dvěma jejími drobnými bezejmennými pravobřežními přítoky východně od železniční tratě pod výraznou výšinnou polohou „Holý kopec“. Na mapě 1:10 000, listu 24-34-16, lze sídlištní plochu přibližně vymezit následujícími souřadnicovými body Z s. č. – J s. č.: 210 mm – 31 mm, 216 mm – 46 mm, 230 mm – 41 mm, 225 mm – 21 mm.

V průběhu roku 2005 byla během opakovaných návštěv povrchovými sběry shromážděna početná nálezová kolekce, v níž jsou zastoupeny keramické zlomky (38 ks) a především kamenné, broušené (15 ks) i štípané (47 ks) artefakty. Keramiku lze podle několika zlomků okrajů a zlomků s výčnělky připisat mladšímu stupni kultury s moravskou malovanou keramikou. V broušené industrii dominují zlomky plochých sekerek ze zelených břidlic, jediný celý exemplář představuje menší sekerku trapezovitého tvaru s téměř symetrickým profilem a podbroušeným ostřím. Ze tří vrtaných broušených artefaktů je nejpozoruhodnější a neúplnější drobnější sekeromlat s otupeným břitem, který byl přelomen v provrtu a na jehož těle se pod lomovou plochou se zbytkem původního provrtu nachází nedokončený druhotný provrt. Surovinou v nálezovém souboru nejpočetnějších štípaných artefaktů (především neretušovaných ústěpů, jader a jejich reziduí, vzácněji neretušovaných čepelí) jsou místní rohovce typu Krumlovský les. Nově zjištěné sídliště u Budkovic tak rozmnžuje počet dosud známých lokalit mladšího stupně MMK v oblasti Krumlovského lesa, zatím však zjišťovaných zejména na jeho východním úbočí, jejichž existenci zde lze

spojovat se zahájením těžby místních rohovců právě v tomto horizontu (Oliva 2001; 2002, 158–161).

Milan Salaš

Literatura

Oliva, M. 2001: Sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou v okolí Krumlovského lesa a jejich štípané industrie. In: *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 18. pracovního zasedání badatelů pro výzkum neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slovenska Mostkovice 14.–17. září 1999*. Pravěk Supplementum 8. Brno, 197–231.

Oliva, M. 2002: Těžní jámy, rondely, hradiska jak se to rýmuje? In: E. Neustupný (ed): *Archeologie nenalezaného. Sborník přátel, kolegů a žáků k životnímu jubileu Slavomila Vencla*. Plzeň – Praha, 153–186.

Resumé

Ivančice (Kataster Budkovice, Bez. Brno-venkov). Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Oberflächensammlung.

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

„Kluče“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s další etapou pokládky plynovodního potrubí byla v předchozím roce Masarykovým muzeem v Hodoníně na zkoumané polykulturní lokalitě v poloze Kluče (jihozápadní svah mírně terénní vyvýšeniny v nadmořské výšce 230–240 m) v červenci 2005 zdokumentována část objektu kultury s moravskou malovanou keramikou (mimo několik dalších archeologických pozůstatků – viz kap. Doba bronzová, Středověk a novověk). Poloha nově zjištěných objektů je na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-43-24, určena bodem o souřadnicích 389/308 mm od Z/J s. č. Výkopem v silné nadložní vrstvě dosahující mocnosti až 180 cm se podařilo rozlišit poměrně rozsáhlou jámu o zachovaném maximálním rozměru 380 cm obsahující zlomky keramiky, kamenů a zvířecích kostí, zřejmě hliník, jehož nepravidelné dno bylo zahlobeno již jen 10–15 cm do sprašového podloží.

„Vysoká“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu měsíce září a října 2005 probíhal záchranný archeologický výzkum na svahu východního výběžku terénní vyvýšeniny Vysoká, který byl vyvolán rozšiřováním stávající panelové plochy pro vrty. Nově zjištěnou polykulturní sídlištní plochu v nadmořské výšce 245 m nad dnes již zaniklým levým přítokem potoka Salajka, identifikovanou na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-43-24, bodem o souřadnicích 381/347 od Z/J s. č., dokládá existence tří objektů kultury s moravskou malovanou keramikou a dvou objektů horákovské kultury (viz kap. Doba železná). Starší sídlištní fázi reprezentují mimo jedné menší kruhové jámy s mírně směrem ke dnu rozšířenými stěnami a nepočetnými keramickými fragmenty především dva hliníky s nepravidelným dnem o velké kubatuře a s množstvím nálezů keramiky, mazanice, zvířecích kostí a kamenů, včetně ojedinelých kousků štípané i broušené industrie.

Jaromír Šmerda

Resumé

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

Dambořice (Bez. Hodonín). „Vysoká“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

Brněnská ul. Neolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na trase rekonstrukce kanalizace města Znojma (ISPA) se podařilo podél ulice Brněnská v trati Léry zachytit kulturní vrstvu o síle až 50 cm a jeden větší zahloubený objekt, který spadá podle zlomku keramiky pouze rámcově do období neolitu.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Došice (Bez. Znojmo). Brněnská Str. Neolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)

„Nivy“. MMK Ib (Lengyel I). Sídliště. Opevnění. Záchranný výzkum.

Na trase výkopu prodloužení kanalizace, v prostoru polní cesty byl zachycen průběh příkopu MMK Ib (Lengyel I) a další objekt v jeho těsné blízkosti.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Hluboké Mašůvky (Bez. Znojmo). „Nivy“. Mährische bemalte Keramik Ib (Lengyel I). Siedlung. Befestigung. Rettungsgrabung.

HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)

„Hůrka“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rozšiřováním těžby v kamenolomu byla provedena skrývka ornice. Při této příležitosti byl proveden záchranný archeologický výzkum. Lokalita je na mapě ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-42-02, identifikována těmito koordináty – 282:300; 300:367; 280:370 a 300:345 mm od Z/J sekční čáry. Lokalita se nachází na skalnaté výrazné vyvýšenině, která je dominantou kraje. Úpatí se nachází ve výšce 250 m n. m. a vrchol ve výšce 272 m n. m. Skalnaté podloží je překryto 0,5–2,0 m mocnou vrstvou sprašových pūd. Nad ní se nachází cca 0,3 m ornice. Pravěké osídlení bylo prozkoumáno na plošině, která se nachází na vrcholu kopce. Prozkoumáno bylo celkem 49 sídelních objektů. Jen 11 objektů obsahovalo keramiku, z nichž 2 spadají do fáze IIb LnK.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

Resumé

Hradčany-Kobeřice (Kataster Kobeřice, Bez. Prostějov). „Hůrka“. Linienbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

HRADČOVICE (okr. Uherské Hradiště)

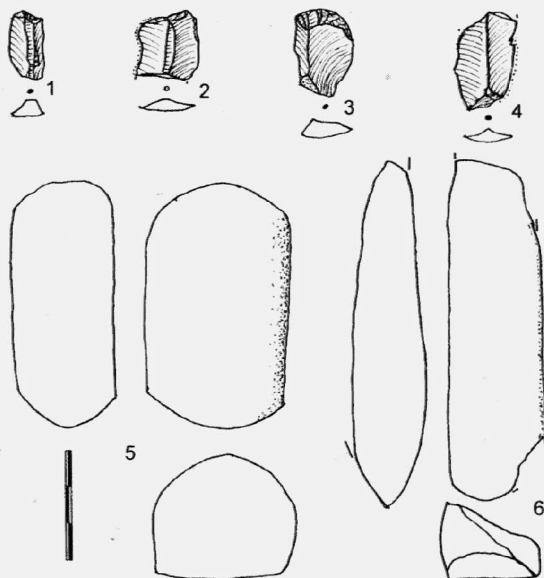
„Maršovice“. LnK. Sídliště. Povrchový průzkum.

V rámci povrchové prospekce Uherskohradištska byla identifikována nová neolitická lokalita v poloze „Maršovice“ na katastru Hradčovic. Naleziště je situováno na ostrožně, která je jakoby ukryta v závěru údolí Hradčovického potoka, přibližně 2,5 km od údolí Olšavy. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 296–300 m.

Z terénního průzkumu pochází několik nevýrazných zlomků keramiky a kamenná štěpaná a broušená industrie. Keramika nemá průkazné chronologické znaky, avšak podle charakteristické hmoty s organickou příměsí hrubších jedinců a jemně plavené u tenkostěnného materiálu lze lokalitu spolehlivě datovat do kultury s lineární keramikou. Odpovídá tomu i charakter kamenné industrie. Dva fragmenty broušené kamenné industrie pocházejí z kopytovitých klínů. Masivnější zlomek (obr. 4:5) pravděpodobně z metabazitu (zelené břidlice) typu Podjízeří (magnetická susceptibilita činí $0,50 \times 10^{-3}$ SI jednotek) je oboustranně otupen nejspíš k sekundárnímu účelu. Druhý artefakt je rovněž poškozen a podélně přelomen. Jedná se o precizně vybroušený štíhlý kopytovitý klín (obr. 4:6) vyrobený ze zelené břidlice typu Želešice (magnetická susceptibilita činí $9,01 \times 10^{-3}$ SI jednotek). Štěpaná kamenná industrie je zastoupena 5 kusy: nehtové škrabadlo z rohovce typu Krumlovský les, varieta I (obr. 4:3), drobné úzké čepelové škrabadlo z lokálního rohovce typu Krumlovský les (obr. 4:1), čepelový artefakt se srpovým leskem z radiolaritového rohovce (obr. 4:4), přelomená čepel s příčnou retuší z přepáleného radiolaritového rohovce (obr. 4:2) a větší úštěp z limnosilicitu (?).

Příspěvek vznikl v rámci projektu výzkumného záměru MSM 0021622427 a v rámci grantu GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla

Obr. 4. Hradčovice. Výběr kamenné industrie. Hradčovice. Steinindustrie (Auswahl).